

KRAJOWA RADA SPÓŁDZIELCZA

NACZELNY ORGAN SAMORZĄDU SPÓŁDZIELCZEGO

00-013 Warszawa, ul. Jasna 1, Skrytka pocztowa 16
e-mail: krs@krs.com.pl, <http://www.krs.com.pl>
tel. +48 22/596-43-00, +48 22/596-45-00, tel./fax +48 22/827-43-21

Warszawa, dnia 22.08.2024 r.

SIB/51/2024/MM

Szanowny Pan
Czesław SIEKIERSKI
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do pisma DRE.zw.514.2.2024 dotyczącego konsultacji projektu II zmiany wytycznych szczegółowych w zakresie udzielania pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027 dla interwencji I.13.2 Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych, Krajowa Rada Spółdzielcza przesyła Panu Ministrowi swoją opinię.

Biorąc pod uwagę zlikwidowanie się po 5-letnim okresie otrzymywania wsparcia na tworzenie ponad 80% grup producentów rolnych założonych w latach 2006-2013, KRS nie popiera zwiększania dostępnego limitu kwoty dotacji ryczałtowej na tworzenie i rozwój GPR z 6 do 10 tys. euro rocznie na każdego członka. Uwzględniając dotychczasowe doświadczenia w tworzeniu grup producentów należy stwierdzić, że GPR które mają zazwyczaj 5-6 członków, w większości likwidują się po 5-letnim okresie otrzymywania dotacji. KRS stoi na stanowisku, że biorąc pod uwagę wspieranie tworzenia wspólnych podmiotów rolników z środków publicznych, formuła grup producentów rolnych wyczerpała się. Poza nielicznymi przykładami, nie tworzą one większych podmiotów gospodarczych. Od początku forma ta była traktowana jako przejściowa - do czasu rozwinięcia działalności, łączenia się grup w większe podmioty lub tworzenia gospodarczych związków GPR. Niestety taki proces nie nastąpił, co wskazuje 18-letnia praktyka wdrażania wsparcia na tworzenie grup producentów rolnych oraz stopień likwidujących się grup producentów.

Przyjęte przez Komisję Europejską a następnie przez Parlament Europejski i Radę (UE) rozwiązania w Rozporządzeniu PEiR (UE) nr 2021/2115 ustanawiającym przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej, **wskazują uznane organizacje producentów i zrzeszenia uznanych OP jako docelowe formy działania rolników na rynku – jako formy bardziej trwale, o większej skali działania i poprawiające dochody z działalności rolniczej członków organizacji**. Chodzi bowiem o działanie rolników w ramach większego podmiotu na rynku, głównie są to spółdzielnie (ponad 4000 takich podmiotów w krajach zachodnich UE). Minimalna liczba członków uznanej OP wynosi 10 producentów rolnych, a jednocześnie członkami organizacji mogą być również nie-rolnicy (osoby fizyczne i prawne dysponujący np. infrastrukturą techniczną m.in. maszyny i urządzenia rolnicze, budynki, magazyny, przechowalnie) służące działalności i rozwojowi uznanej OP. Pozwala to na połączenie potencjałów i uzyskanie znaczącej synergii.

Obecnie maksymalna kwota dotacji na tworzenie i rozwój uznanej OP wynosi do 100 tys. euro rocznie za 5 pierwszych lat działania organizacji, co daje w przeliczeniu 10 tys. euro na członka uznanej OP przy jej minimalnej liczbie członków tj. 10. W przypadku większej liczby członków kwota dotacji w przeliczeniu na członków spada. Jednocześnie organizacje producentów obowiązuje wymóg przeznaczania na środki trwałe min. 30% uzyskanej dotacji na tworzenie, co jest wymogiem w naszej ocenie słusznym, ponieważ zwiększa trwałość działania podmiotu. Wymóg ten nie obowiązuje GPR.

Proponowane zwiększenie kwoty wsparcia do 10 tys. euro na członka grupy stworzy sytuację, w której w kolejnych latach ponownie formą dominującą będą GPR zamiast wskazywane przez Komisję Europejską i Parlament Europejski uznane OP i ich zrzeszenia. Według naszej wiedzy obecnie (poza sektorem owoców i warzyw) nie ma zarejestrowanej ani jednej uznanej OP w Polsce. Pozorne ułatwienia warunków dla tworzenia GPR skutkować będą ostatecznie **brakiem oczekiwanych rezultatów z wydatkowania znaczących środków publicznych.**

W odniesieniu do proponowanego skrócenia okresu działania GPR i OP po dacie otrzymania ostatniej dotacji na tworzenie z 3 lat do 1 roku proponujemy dopuścić taką możliwość pod pewnymi warunkami. Pozostawienie obecnego zapisu tj. utrzymania uznania przez minimum trzy lata od otrzymania ostatniej płatności (oraz jego uzupełnienie jak w dalszej części) **lub utrzymania uznania przez minimum rok od otrzymania ostatniej płatności w przypadku połączenia się uznanych organizacji producentów celem utworzenia uznanej organizacji producentów o większej liczbie członków lub w przypadku połączenia się uznanych grup producentów rolnych celem utworzenia uznanej organizacji producentów.**

Jeśli chodzi o propozycję zmiany w zakresie wydatkowania środków na tworzenie uznanej OP lub GPR proponujemy następujący zapis: **wydatkowanie wsparcia uzyskanego w ramach tego mechanizmu nie później niż do końca trzeciego roku działalności beneficjenta lub w przypadku połączenia się organizacji producentów lub połączenia się grup producentów rolnych (opisanego wyżej) do końca pierwszego roku działalności beneficjenta, następującego po uzyskaniu ostatniej płatności.**

Jednocześnie **wnioskujemy o zwiększenie dotacji na tworzenie i rozwój uznanych OP do 300 tys. euro rocznie za pierwsze 5 lat działania organizacji.** Uzasadniamy to danymi z których wynika, że limit wsparcia do 100 tys. euro uzyskiwały GPR tworzone w Polsce począwszy od 2006 roku, przy wymogu minimum 5 producentów rolnych – członków grupy. Obecnie po 18 latach, kwota wsparcia na tworzenie uznanych OP nie odpowiada dzisiejszym realiom gospodarczym, w szczególności kosztom działania organizacji, nabywania środków trwałych i realizacji inwestycji. W przypadku pozytywnej oceny tego rozwiązania – co wymaga zgody Komisji Europejskiej oraz Parlamentu i Rady (UE) poprzez zmianę zapisu w rozporządzeniu unijnym, wnioskujemy również o wprowadzenie gradacji udzielanego wsparcia na tworzenie i rozwój, w zależności od liczby członków OP. Przy liczbie członków poniżej 15 proponujemy wsparcie do 100 tys. euro rocznie, przy liczbie członków co najmniej 15 i poniżej 20 wsparcie 200 tys. euro rocznie oraz przy liczbie członków 20 i więcej 300 tys. euro rocznie dotacji na tworzenie i rozwój uznanej OP. Takie rozwiązanie sprzyjać będzie większej średniej liczbie członków organizacji, co przełoży się na zwiększenie trwałości organizacji producentów i poprawę dochodów rolników. Krajowa Rada Spółdzielcza od wielu lat przedkłada propozycje dotyczące stworzenia systemu wsparcia opartego na budowaniu trwałości tworzonych podmiotów oraz rozwoju spółdzielczości rolniczej, celem poprawy zorganizowania rolników i ich dochodów.

Negatywne skutki braku dobrego gospodarczego zorganizowania rolników są silnie odczuwalne w ostatnich latach przez większość rolników posiadających gospodarstwa towarowe, którzy bez poprawy tej sytuacji zagrożeni są utratą płynności i wielu z nich również bankructwem w najbliższych latach.

Z wyprzedzeniem szacunkce

dr inż. Mieczysław Grodzki
Prezes Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej